

ליל שבת קודש פרשת מקץ שבת חנוכה ה'תשס"ו

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי תורת רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ג המדבר מאמונת חכמים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, העיקר והיסוד שהכל תלוי בו, לקשר עצמו להצדיק שבדור, ולקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (ספרי פרשת שופטים): 'אפילו אומר לך על ימין שמאל' וכו', ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל, בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור, וכל זמן שנשאר אצלו שום שכל עצמו, אינו בשלמות, ואינו מקושר להצדיק:

וישראל בעת קבלת התורה היו להם חכמות גדולות כי אז היו עובדי עבודה זרה שבימיהם, שהיה טעותם על פי חכמות וחקירות גדולות כידוע, ולולי שהיו ישראל משליכין מעצמן החכמות, לא היו מקבלים התורה, כי היו יכולים לכפר בכל, חס ושלום, ולא היה מועיל להם כל מה שעשה משה רבנו עמהם, ואפילו כל האותות והמופתים הנוראים שעשה לעיניהם, לא היה מועיל להם, כי גם עתה נמצאים אפיקורסים הכופרים על ידי שמות וטעות חכמתם, אך ישראל עם קדוש ראו האמת, והשליכו החכמות, והאמינו בה' ובמשה עבדו, ועל ידי זה קבלו התורה, והיינו שתרגם אונקלוס (דברים ל"ב): "עם נבל ולא חכם", 'עמא דקבילו אורייתא ולא חכימו', כי עיקר קבלת התורה היה על ידי ולא חכימו, היינו על ידי שהשליכו מאתם כל החכמות כנ"ל, וזה נב"ל ראשי תיבות ל'ב' נ'תיבות, שהוא כלליות התורה והיא החכמה האמתית, אשר אצלה כל החכמות בטלים, והיינו נבל, שהיא בחינת התורה, הנקראת נובלות החכמה העליונה (בראשית רבה פרשה י"ז), (ובוא וראה שעתה מבאר ומיושב התרגום הזה, שהוא פליאה גדולה, וכל העולם תמהים עליו, מה ענין תיבת נבל, לתרגמו על קבלת התורה, אך עתה מה נמלצו לחד דברי התרגום האלו), והעיקר העבודה, להיות תם וישר ירא אלקים וסר מרע, בלי שום חכמות, ושלמה המלך, עליו השלום, אחר שכתוב בו (מלכים א' ה'): "ויחכם מכל האדם", אמר (משלי ל), "כי בער אנכי מאיש ולא בינת אדם לי", וכן אמר אסף (תהלים ע"ג): "ואני בער לא אדע

בהמות הייתי עמך", וכן כתיב (משלי כ"א): 'אין חכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה', עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הגה זה ברור, שעיקר יסוד וקיום האדם בזה העולם הוא על ידי אמונת חכמים, כי האדם הולך בזה העולם בדרך ארוכה וקשה מאד, ובלי אמונת חכמים אינו יודע באיזה דרך לילך, וכן אינו יודע איך להתגבר על המכשולות והעיכובים שבדרך, אדרבה, כל הדרכים נדמים לפניו כמוישור, וקשה לו להשיג את התכלית, ולזכור מאיפוא הוא בא, ולאן הוא הולך, ויכולין לעבור עליו השבעים שנה כמו על הישן והחולם חלום, ואף על פי שגדמה לבני אדם שהוא ער, כי מסתובב בזה העולם, ועוסק בעסקים ומרוויח כסף, אבל באמת המוח שלו ישן, וכל המחשבות שלו הם כדוגמת הדמיונות שעוברים על אדם בחלום, כי גם בשעת שינה, נדמים החלומות כאמיתיים ונכונים, אבל אחר כך בהקיצו, רואה שהכל היה חלום, וכן הוא חיי אדם בלי התקרבות אל צדיק, ובלי אמונת חכמים, שהוא כמו חולם חלום, כי אין מגיע לו שום תכלית ותועלת מכל הדמיונות שלו, ונחשב כישן ממש, ואפילו העוסקים בעבודת השם יתברך, ונדמה להעולם שהם עובדים את השם, ועוסקים בתורה ובתפלה, אף על פי כן כל עבודתם אין להשם יתברך נחת מהם, כי נשאר כל עבודתם למטה, ואין יכול להתרומם ולהתעלות למעלה, כי עיקר החיות הוא השכל, כמו שכתוב (קהלת ז) "החכמה תחיה את בעליה", וכשהעבודה היא עם שכל, משימין בה חיות שתוכל להתעלות, אבל כשנופל לבחינת מוחין דקטנות, בחינת שינה, אין יכול להתעלות למעלה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס'), ולכן עיקר התיקון לכל זה הוא התקרבות אל הצדיק, ולהכניס בעצמו אמונת חכמים, כי הצדיק מעורר אדם מן השינה, וקורא לכל אחד ואחד שיקיץ משינתו העמוקה, ויתחיל להכיר את תכלית החיים, מאין באת, ולאן אתה הולך, וכשאדם מוסר נפשו להתקרב אל הצדיק, ולציית אותו על כל אשר יאמר כי הוא זה, אזי יהיה מובטח לעבור את זה העולם בשלום, ולהגיע אל התכלית הנרצה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הגה מצינו בפרשת השבוע את החלומות של פרעה, שחלם חלומות משונות מאד, והבין פרעה שבתוך החלומות יש ענין השייך לכל העם, וכדאיתא במדרש (בראשית רבה פרשה פ"ט סי' ד') על הפסוק (בראשית מ"א), ופרעה חולם, וכי רק פרעה חולם, הלא כולם חולמים, אלא חלום המלך הוא חלום של כל העולם כולו, אבל ותפעם רוחו, ולא ידע פתרון הדברים, כי כל החיים הם כמו חלום, ואם אין לאדם אמונת חכמים, אין

יודע לפתור את חלום החיים שלו, ואז כתיב (ש) ויקרא את כל חרמומי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם את חלומי, היינו שרצה לשמוע את דעת החכמים שלו, אולי יש ביניהם איזה חכם שיודע פשר הדבר, ולתת לו עצה נכונה, אבל אין פותר אותם לפרעה, שפרעה לא הבין שום תכלית מן הפתרונות שפתרו לו, כי איזה תועלת יש ב"שבע בנות אתה מוליד, שבע בנות אתה קובר", הרי עיקר החכמה הוא לגלות תכלית ועצה בפתרון החלום, אבל תיכף ומיד שפתר לו יוסף החלום עם חכמה ועצה, ואמר לו "והיה האוכל לפקדון וגו'", אמר לו פרעה, (ש) אחרי הודיע אלהים אותך כל זאת אין נבון וחכם כמוך, שאפילו פרעה הוצרך להתבטל לפני חכמתו של יוסף הצדיק, ולהכניס בעצמו אמונת חכמים, כי בכדי לדעת פתרון חלום החיים, מוכרחים לבוא אל צדיק וחכם אמיתי, ולהתבטל לפניו, ואז יכולים לקבל ממנו עצה טובה בחיים.

וזה היה עיקר הנס של חנוכה, שנצחו החשמונאים את קליפת יון הטמאה, שרצו לעקור אמונת חכמים מישראל, ואמרו להם, כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, כי היונים רצו לבטל מישראל תורה שבעל פה, שהיא קבלת דברי חכמים מדור דור עד משה מסיני, וידעו היוונים, שתיכף ומיד שיבטלו מעם ישראל אמונת חכמים, כבר אין להם עמידה וקיום חס ושלום, אבל מתתיהו ובניו יצאו ללחום עמם בכל גבורתם, והראו לנשמות ישראל שכל קיומם הוא על ידי אמונת חכמים דייקא, ולכן נעשה להם הנס באור המנורה, המרמז על אור חכמת תורה שבעל פה, ואנחנו מדליקים ל"ו נרות כנגד ל"ו מסכתות שבש"ס, להורות שעיקר הנצחון שלנו על ידי תורה שבעל פה ואמונת חכמים דייקא, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו קדושת ימים אלו, ונזכה לאמונת חכמים באמת, עדי נזכה לראות בקרוב בהתגלות אורו של משיח ובבנין בית המקדש במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת מקץ שבת חנוכה ה'תשס"ו

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבערגיר ועני מעשה י' דף רל"ו, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשך לספר, ועל הים היה רוצח, הים הוא הים הסוער של עולם הזה, שעליו עומד הם"מ שהוא הרוצח הגדול, ורוצח לתפוס נשמות ישראל ברשתו, ולנתק אותם מחיותם חס ושלום, שלא יבואו לתכליתם לחיי עולם הבא.

והרוצח שמע, שנמצא יפת תואר כזו בעולם, וחשב לתפסה, כי הם"מ אורב ביותר על הנשמות היקרות דייקא, ותיכף ומיד שרואה איזה נשמה מישראל שהיא בחינת יפת תואר, ויש לה כוחות עצומות לפעול דברים נוראים בעולם, הוא עושה כל מה שביכולתו לתפסה ולהביא אותה ברשותו, וכמבואר כל זאת בכתבי האריז"ל, שדייקא על הנשמות הגבוהות מניח עצמו הבעל דבר ביותר, ולכן כשרואה אדם שהבעל דבר מתגבר עליו ביותר, אל יחלש דעתו כלל, אדרבה יידע נאמנה שיש בו כוחות עצומות לפעול דברים גדולים בעולם, ואם יחזיק מעמד ולא יתפתה אל הבעל דבר, יזכה להגיע לדברים גבוהים מאד.

אף שהוא לא היה צריך אותה, כי היה סרים, אך חשק לתפסה כדי למכרה לאיזה מלך ויקח בעדה הון רב, כי הסטרא אחרא נקרא אל אחר, דאיסתרס ולא עבד פירין (סרים שאינו עושה פירות) כדאיתא בזוהר (משפטים ק"ג), כי אין להסטרא אחרא שום הנאה במה שמכשיל נשמות ישראל בעוונות, רק תפקידו להעמיד לפניהם נסיונות ומכשולים, וכל כוונתו לפתות אותם ברדיפה אחר התאוות, עד שיבלו ימיהם ושנותיהם על זה, ומאומה לא ישא בעמלם, וצריכין התגברות גדול כדי לינצל ממנו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"ג).

והתחיל להשתדל בזה, והרוצח הוא מופקר, והפקיר עצמו, אם יפעל יפעל, ואם לאו לאו; ומה יפסיד? כי הוא מופקר בדרך הרוצח, כי הסטרא אחרא מוכן להפקיר את הכל, וגם להוציא הוצאות רבות, ואפילו ליכנס בסכנות עצומות, הכל בכדי לתפוס נפש אחת מישראל ברשתו חס ושלום.

והלך הרוצח וקנה סחורות רבות מאד מאד, ריבוי מופלג מאד, כי דרך הבעל דבר לסבב את מוח האדם בסיבובים רבים, הכל בכדי שלא יחשוב מדביקות השם יתברך, וזהו "סחורות רבות", כי "סחור" הוא תרגומו של סביב, והיצר הרע יודע איך לעשות לבו של אדם סחרחר, עד שלא יוכל לחשוב מדביקות השם יתברך.

גם עשה צפרים של זהב, והיו נעשים באומנות, שנדמה, שהם חיים ממש (נאטירליד), הציפרים מרמזים על השתי צפרים שבקליפה, שהם כנגד השתי צפרים שבקדושה, כי מובא בספרי קבלה (עי' ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ג'), שיש שתי צפרים חיות טהורות, שהם כנגד ספירות הבינה והמלכות, שעל ידם עיקר רוח הנבואה, והדביקות בהשם יתברך, כי על ידי שאדם מקדש דיבורי פיו, לדבר תמיד דיבורים של שירות ותשבחות אל השם יתברך, שזהו ספירת המלכות, על ידי זה זוכה לעלות עד עולם הבינה, ומוחו מתחיל להתבונן באלקותו יתברך הנמצא בכל מקום, עד שמגיע אל מעלת הנבואה, ששומע קול השם יתברך מדבר אליו ממש, שזה היה ענין השתי כרובים שעל הכפורת, שמשם יצא קול הנבואה, שהם מרמזים על השתי צפרים חיות טהורות, ועל זה נאמר, (שיר השירים ח') מי זאת עולה מן המדבר, ואיתא בתיקוני זוהר (תיקון כ"א) מי עם זאת עולה, "מי" היא ספירת הבינה, שיש בה חמישים שערים, בגימטריא מ"י, היא עולה ביחד עם "זאת", שהיא המלכות כידוע, ואיך? מן המדבר, לשון דיבור, כי כשאדם מרגיל עצמו לדבר אל השם יתברך, ושר שירות ותשבחות להשם יתברך תמיד, על ידי זה מעלה ספירת המלכות ביחד עם ספירת הבינה, וזוכה לנבואה ורוח הקדוש ממש.

אבל זה לעומת זה עשה האלקים, וכמו שיש בינה ומלכות בקדושה, כמו כן יש בינה ומלכות בקליפה, היינו כשאדם מפקיר דיבורי פיו לדבר כל העולה על רוחו, וגם נכשל בדיבורים אסורים של לשון הרע, רכילות וליצנות רחמנא ליצלן, אזי נפגם מוחו ובינתו, ומוריד אותם אל תוך הקליפות, שזהו פגם המצורע, שהוא מוציא רע, היינו שמוציא דיבורים רעים מפיו, ועל ידי זה נלקה בצרעת, שהוא סגירו דנהורא עלאה, כי התרגום של מצורע הוא סגירו, שנסגר ממנו כל האורות העליונות, כי מחמת שפגם בדיבורו, לכן גם כל מוחו ובינתו ירדו לתוך לקליפות, ונסגר מלפניו כל האורות העליונות, ולכן טהרתו תלויה בשתי צפרים חיות טהורות, שהם הציפרים שבקדושה הנ"ל, כי על ידי שחוזר בתשובה, ומתקן קולו ומוחו בדיבורים ובמחשבות קדושות, על ידי זה חוזר ונטהר מטומאתו.

גם עשה שבליים של זהב, והיו הציפרים עומדים על השבליים, וזה היה בעצמו נדמה לחידוש, שהציפרים עומדים על שבליים, ואין השבליים נשברים, כי היו צפרים גדולים (על כן היה חידוש), השבליים של זהב מרמזים על שפע ממון ועשירות, וכמו בחלומי של פרעה שראה שבע שבליים בריאות וטובות (בראשית מ"א), שמרמזים של שבע שני השבע, כי כן דרך הבעל דבר לפתות האדם לרדוף

אחר הזהב והעשירות, ובוה מכלה ימיו ושנותיו בהבל וריק, ואז יורדים השני ציפרים שלו, שהם ספרות הבינה והמלכות כנ"ל, לתוך הקליפות, ואינו זוכה להכיר את ה'.

גם עשה בתחבולות שנדמה, שהם מנגנים, ואחת היתה מכה ומקשקשת בלשונה (שקוריץ גיקנאקט), ואחת היתה מצלצלת בפיה (שקוריץ גישוישמיט), ואחת היתה מזמרת, כי זהו כל ענין הצפרים, שמצפצפים תמיד בקולם, והם צריכין לעורר את האדם להשתמש בקולו בקדושה, וכמו דאיתא במדרש (ויקרא רבה פרשה ט"ז סי' ז'), למה המצורע מביא שתי צפרים חיות מטהורות, יביא הקול ויכפר על הקול (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ג'), אבל אם אין אדם זוכה לקבל מהם התעוררות דקדושה, אזי הוא מוריד את קולו יותר לתוך הקליפה חס ושלום.

והכל היה בתחבולות, שהיו בני אדם עומדים שם בתוך חדר, שהיה על הספינה מאחורי הצפרים, ועשו כל הנ"ל אותן הבני אדם, ונדמה, שהצפרים בעצמן מנגנים, כי היו עשויים עם דראטין (חומי ברזל) באומנות, עד שנדמה, שהם בעצמן עושין כל הנ"ל, כי זהו קליפת התיאטרון והשחקנים, שעושים הצגה ומשחק לפני בני אדם, ומגברים כוח הדמיון כל כך, עד שבני אדם חושבים שהכל אמת ממש, ובני אדם ישובים שעות על גבי שעות ומסתכלים עליהם, והכל שקר ודמיון גדול, ובאמת הכל נמשך מתרבות יון הטמאה, שהם התגברו כח המשחק והדמיון בעולם, כדי לנתק מוח האדם מן הדביקות בו יתברך, ולהכניס אותו בדמיונות של שקר, ובימי חנוכה הקדושים זכינו לנצח ולהכניע אותם, ולגאול את הדיבור והמוח מן החושך שלהם, ולכן נקבעו ימים אלו להודות ולהלל לה', שנשיר שירות ותשבחות תמיד להשם יתברך, כי זהו עיקר תיקון הצפרים של הקדושה, ועל ידי זה זוכים לגילוי רוח הנבואה, והשם יתברך יזכינו להמשיך על עצמינו קדושת ימים אלו, ולראות בקרוב בגילוי אורו של משיח במהרה בימינו אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת מקץ שבת חנוכה ה'תשס"ו

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' צ"א המדבר מהתקרבות והתקשרות אל צדיקים, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שבתורה זו של רביז"ל), דע כי ההתקשרות באמת לצדיקים אמיתיים הוא תועלת גדול מאד מאד, כי על ידי זה זוכה לתשובה שלימה, ולכפרת עוון, ונמתקין הדינין ונתבטלין לגמרי וכו', אבל אך יש להחמון עם קשר ושייכות עם הצדיקים, הלא הם רחוקים מהם לגמרי, אלא הוא ענין מה שצדיקים משיחין שיחת חולין עם החמון עם, ובוה מעלה ומקשר שכלם ממקום שהם, להשם יתברך, כי הצדיק האמת מצמצם שכלו, ומדבר עמהם בחכמה נפלאה, ומלאכה גדולה, עד שמקשר כל הדיבורים להשם יתברך, ועל ידי זה מביאם לידי תשובה, שזהו מה שהצדיקים האמיתיים מדברים לפעמים עם רשעים, ומספרים עמהם מעסקי מלחמות וכיוצא בזה מעסקי העולם, אך הוא מלביש בזה האור הגדול של התורה, כי הוא מלביש אור התורה בלבושים שונים זה מזה, עד שמלבישו בדברים הללו, ואם אם היה הצדיק מדבר תיכף תורה בפירוש עם הרשע, היה יכול להתפקר יותר והיה נעשה רשע יותר, ועל כן צריכין הצדיקים האמיתיים לדבר עם החמון שיחת חולין, והם מלבישין בהם התורה, והם מקשרים אותם באלו הדבורים ממקום שהם, כי הם אינם רחוקים מאלו הדבורים והספורים, שהצדיק מדבר עמם, ועל ידי זה מקשר אותן ומעלה אותן להשם יתברך, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה התועלת של התקרבות והתקשרות אל צדיקים אמיתיים אין לתאר ואין לשער כלל, כי לפני שאדם מתקרב אל הצדיק, נדמה לו שאין גדול וחשוב בעולם כמוהו, והגיאות והישות אוכלת אותו לגמרי, אבל מיד שזוכה להתקרב אל צדיק אמיתי, ולראות את עבודתו בקודש, תיכף ומיד נופל עליו שפלות עצומה, ומתחיל להסתכל על עצמו היטיב איפוא הוא אוהו בכל המדות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ז), כי רואה את פניו נתונים בחושך כלפי הפנים של הצדיק, ונופל עליו בושח גדולה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ט), וזהו סימן מובהק שהוא בא אל צדיק אמיתי, כשנופל עליו שפלות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ב), כי אם בא אל איזה איש

מפורסם, ומתחיל להתפאר ולהתגאות, שהוא נמצא אצלו, ומבזה ומחרף אנשים אחרים שאינם באים לשם, סימן שכל ההתקרבות שלו הוא שקר גדול, ואינו נמצא אצל צדיק אמיתי כלל, כי ההתקרבות צריך להמשיך על האדם שפלות גדול, וזהו סימן שהוא אצל צדיק אמיתי באמת.

אבל איזה שייכות יש לאדם עם הצדיק, הלא הצדיק כבר עבד וייגע ימים ושנים בעבודתו יתברך, ומוחו כולו דבוק בו יתברך, אם כן איזה שייכות יש להמון עם אליו, ואיך אפשר להתקרב אליו? אבל זהו מעוצם חכמתו של הצדיק, שיודע איך להוריד ולהלביש השגותיו הגדולים, ולהכניס אותם בתוך שיחות חולין וסיפורי מעשיות, עד שיכנסו אמונה ויראת שמים בלבות בני אדם, והוא בדוגמת המלמד המומחה, שמכניס הלימוד בתוך התלמידים הכי קטנים, ומרים ומגביה את שכלם עד שמבינים את הלימוד היטיב (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל'), ולכן שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד (עבודה זרה י"ט), כי בתוך השיחות חולין שלהם יש תורה ממש, ואם שמים אוזן קשבת לשיחתם, יכולין ללמוד תורה שלימה דייקא מן השיחות שלהם, ולכן הצדיק צריך להיות חכם גדול מאד, ולדעת איך להוריד עצמו מצד אחד אל אנשים פשוטים, ולהלביש להם השגות אלקות כדיבורים פשוטים, ומצד שני, לא להיות נעשה בזוי וזול בעיניהם, כי אם ירד אליהם יותר מדאי, יכולים לזלזל בו חס ושלום, ולכן אמרו חכמינו הקדושים (אבות א') חכמים, הזהרו בדבריכם, שמא תחובו חובת גלות ותגלו למקום מים הרעים, וישתו התלמידים הבאים אחריכם וימותו, ונמצא שם שמים מתחלל, היינו אם תחייבו חובת גלות, ותצטרכו להוריד עצמכם אל תלמידים ואנשים פשוטים, הזהרו בדבריכם איך לומר אותם, שלא יזלזלו בכם, ונמצא שם שמים מתחלל חס ושלום, רק הצדיק צריך לשקול דבריו במאזני שכלו, איך להוריד עצמו ולדבר עם כל אחד ואחד כפי ענינו, ולהכניס בו השגות אלקות, ובדרך זה יהיה להם איזה קשר עמו, אבל אחר כך יחזור למעלתו ודביקותו, ולא יפריע לו כלל, ולכן אשרי הזוכה להתקרב אל צדיק אמיתי כזה, שיכול להכניס בו השגות אלקות, כי אז יזכה לבוא אל תיקונו האמיתי בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה כתיב (בראשית מ"ב) ויכר יוסף את אחיו, והם לא הכירוהו, ויש לומר שבפסוק זה מרומז השגה הנ"ל של רביז"ל, שכוחו של הצדיק האמת, שהוא יוסף הצדיק, גדול כל כך, עד "ויכר יוסף את אחיו" שהוא מכיר את מקומו של כל אחד ואחד, והוא יודע איך לדון אותו לכף זכות (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' א'), ואיך לדבר עם כל אחד ואחד

כפי ענינו, ולהכניס בו השגות אלקות, אבל "והם לא הכירוהו", שהם אינם מכירים מעלתו וגדולתו, כי אם היו מכירים אותו, לא היו יכולים להתקרב אליו כלל, מרום מעלתו והשגתו עליהם, אבל מחמת שיש לו חכמה זאת, להלביש עצמו בלבושים שונים עד שלא יכירוהו, על ידי זה יכול להכניס בהם השגת אלקות, ולהרים אותם אל שורשם.

וזהו המסורה (מובא כאן בבעל הטורים), והם לא הכירוהו, ואידך, גבי איוב (איוב ב'), וישאו את עיניהם מרחוק ולא הכירוהו, מה התם לא הכירוהו בשביל שנשתנה מחמת יסורין, אף כאן לא הכירוהו וכו', עיין שם, ויש לומר שזהו גם כן עוצם מדריגת הצדיק, שהוא מסובל ביסורים רבים, שסובל בשביל נשמות ישראל, וכמו שכתוב (ישעיה נ"ג) ובחבורתו נרפא לנו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ע"א), וכדאיתא בגמרא (סנהדרין צ"ח). שמשיח סובל יסורין בשביל ישראל, וכמו שכתוב (ישעיה נ"ג) והוא מחולל מפשעינו, וכן הוא אצל כל צדיק הדור (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קי"ח), ומחמת יסורין אלו הוא מתבטל לגמרי, עד שאי אפשר להכיר אותו כלל, וכמו שפירשו הצדיקים מה שנאמר אצל איוב (בבא בתרא מ"ו.) איוב לא היה ולא נברא, שאיוב נתבטל כל כך מחמת יסוריו, עד "שלא היה ולא נברא", היינו שנתבטל לגמרי, אבל דייקא מחמת כל הסבל שסובלים הצדיקים, יש להם כוח להכניס השגות אלקות בתוך ההמון עם, ולקרב אותם אל השם יתברך, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים באמת אל צדיקים אמיתיים, ולקבל מהם לימודם הנפלאה, עדי נזכה להיות גם כן קשורים ודבוקים בו יתברך באמת מעתה ועד עולם אמן ואמן.

